

Rúna-list eller konsten att läsa runor, folkskolorna och folket meddelad

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

RÚNA-LIST

ELLER

KONSTEN ATT LÄSA RUNOR,

FOLKSKOLORNA OCH FOLKET MEDDELAD

AF

CLAËS JOH. LJUNGSTRÖM.

*

ANDRA UPPLAGAN.

MED FYRA RUNSTENSAFBILDNINGAR.

*

LUND, 1875,

FR. BERLINGS BOKTRYCKERI OCH STILGJUTERI.

RÚNA-LIST

ELLER

KONSTEN ATT LÄSA RUNOR,

FOLKSKOLORNA OCH FOLKET MEDDELAD

AF

CLAËS JOH. LJUNGSTRÖM.

*

ANDRA UPPLAGAN.

MED FYRA RUNSTENSAFBILDNINGAR.

LUND, 1875,

FR. BERLINGS BOKTRYCKERI OCH STILGJUTERI.

Då jag 1866 utgaf detta lilla arbete, yttrade jag: "Länge har jag väntat få se något sådant af skickligare hand, än min, men då, efter mångårig väntan, intet visat sig, har jag vågat mig deran. *Min afsigt är att för en ringa penning och så kortfattadt som möjligt meddela de första grunderna för Runläsning.* En annan komme med ett större och fullständigare arbete. Uppmärksammas mina få blad, vågar jag mena, det de icke skola blifva alldeles

gagnlösa för sitt ändamål. Deras skonsamme bedömare tackar jag, den stränge svarar jag med följande ord ur Olai Petri Handbok af år 1529: ""Man skal snarare finna tiyo som en ting straffa och fördöma, än man skall finna en, som skal kunna göra itt annat lijka gott.""

Detsamma säger jag äfven nu, då andra upplagan utkommer.

Denna är i det närmaste lika med den förra, dock hafva några förändringar och tillägg blifvit gjorda, såsom ock här bifogats fyra Runstensafbildningar De tre första hemtade ur de i Westergötlands Fornminnesförenings tidskrift af H:r Bibliotekarien K. Torin införde "Westergötlands Runinskrifter". , att den, som ännu icke sett någon Runsten, må få åskådning af sådane, hvarjemte dessa afbildningar kunna gagna för öfning i läsning af runskrift på samma gång de äfven belysa härvarande text.

Tunhem (adress: Rånnum) Oktober 1874.

Claës Joh. Ljungström.

*

Tre runor i ditt hjerta skrif:

ᚦᚢᚱ : ᚦᚦᚦᚢᚦᚦᚦ : ᚦᚦᚦᚦᚦᚦᚦᚦᚦᚦᚦ :

Dem lif och gods och kärlek gif; Så går dig allting väl i hand!

RUNORNA.

ᚦ

ᚢ

ᚱ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

ᚦ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

Bokstaf

Betydelse

Namn

𐌿

f, fv

Frej, Fe

𐌺

u, v, y

Ur

𐌸

Þ, th, t, d

Þor, Thurs

𐌺 𐌿 𐌸

o

Os

ℜ

r

Reið

Ŷ

k, g

Kaun

✱ ℵ

h, gh

Hagl

↳ ↳

n

Nauð

|

i, e

Is

↳ ↳

a, e

Ar

↳ ↓

s

Sol

↑ ↑

t, d

Tyr

℔

b, p

Bjarkan

↑

l

Lögr

ſ

m

Maðr

⋈

r (islutet), y

yr Stupmaðr

Stugna Runor.

Bundna Runor

ſ

†

†

⋈

⋈

†⋈

†⋈

†ſ

††

†↑

††

††ſ

⋈ſ

⋈†

†⋈

†ſ

g

e

d

p

y

au

ar

ak

an

at

al

atk

uk

un

or

ef

På många ställen i Sverige såsom ock i Norrige och Danmark, äfvensom i flera andra länder, der i forntiden nordens män farit fram, finner man på ett eller annat föremål en läsning, den ingen nu för tiden förstår, utan att han särskildt derom blifvit undervisad.

Allmännast förekommer denna läsning på uppresta stenar eller hällar, hvilka kallas *Runstenar*, emedan bokstäfverna, som utgöra läsningen eller skriften, heta *Runor*.

Runor träffas likväl icke allenast på Runstenar, utan äfven på andra föremål, såsom på gamla ringklockor vid kyrkor, på grafstenar, på gamla jernbeslag, och flerstädes, men egentligen endast på sådane ting, som äro från lång tid tillbaka.

Runorna voro nemligen de första bokstäfver, som i Norden nyttjades, och de voro här kända långt före Kristendomens införande. De fortforo likväl att gagnas äfven sedan Kristendomen blef här känd, hvilket finnes deraf, att på Runstenar någon gång träffas korta böner såsom: "Gud hjelpe hans anda," o. s. v. Se afbildningen 3. äfvensom deraf att de finnas på ringklockor och på grafstenar, der ofta bredvid Runorna är Munkstil, d. ä. skrift med sådane bokstäfver, som Munkar och andra den kristna lärans tidigare predikanter här i landet införde och nyttjade.

Man säger, att Oden och Asarne först införde Runornas bruk i Sverige och den öfriga Norden. Detta har sannolikhet för sig äfvenväl derigenom, att den historiske Oden kom från de orter, som icke äro från Grekland så långt aflägsse, som Sverige är det, och Runorna hafva någon likhet med de äldsta grekiska bokstäfverna.

Runorna, för att nyttjas, utskuros understundom på träskifvor och andra ting, som kunde kringsändas, hvadan Oden och de, som lika med honom kände Runorna, härigenom kunde meddela sina tankar på samma sätt, som nu sker genom brefskrifning. För menigheten, som ännu icke förstod Runornas bruk, föreföll detta besynnerligt, hvarföre nyttjandet af dem ansågs som någonting öfvernaturligt och såsom ett medel att öfva hemliga konster. Småningom blef dock Runornas gagn allmänt: de utskuros på budkaflar, höggos på stenar, stampades på jernskifvor, präglades på mynt, götos på ringklockor, och ända in i förra århundradet finner man dem skurne på Runstafvarne, som utgjorde våra förfäders almanachor.

Då runorna sålunda äro nyttjade till den äldsta skrift, som veterligen funnits i vårt Fädernesland, och de ännu qvarvarande Runeskrifterna äro ganska upplysande för vår äldre historia, måste man medgifva, att dessa för oss äro af stort värde. Derföre borde ingen Svensk vara okunnig om Runor eller Runeskrift, ty okunnigheten derom vållar ofta förstörandet och missvårdandet af dessa dyrbara minnen från vår forntid.

Runstenarne äro också merändels minnen af märkliga personer, oftast man, men äfven qvinna, som fordom lefvat och som gjort märkliga gerningar, och de äro efter sådane personer en kortfattad berättelse om dessas lefnad, på samma gång man kan säga, att de äro ett slags grafstenar öfver dessa, ehuru de just icke alltid stå på de omtalade personernas grafvar, utan ock i närheten af något arbete, som den aflidne utfört, såsom uppförande af ett kummel eller en hög, broläggning, vägrödjning, o. s. v., eller ock hemma blifvit resta af vänliga händer, när dödsorten varit främmande land. Se afbildningen 2, der det heter: "döda i landet öster-ut". .

Har man lärt sig att läsa Runorna och öfvat sig att tyda Runeskriften, då blir det ett nöje att vårda sådane ting, på hvilka sådan skrift finnes.

*

Hvarje Runa består af ett upprättstående streck, som kallas *Staf*, hvaraf sedan benämningen bokstaf uppkommit; och på stafven äro andra streck tecknade, hvilka kallas *Kännestreck*, och gifva betydelsen af den eller den Runan. De så kallade Helsingerunorna bestå nästan uteslutande af kännestreck, men kunna lika lätt afläsas, då man tänker sig stafven till dessa.

Runorna äro icke så många, som vår tids bokstäfver. De äro blott sexton. Likväl är på sitt sätt deras antal ökad genom så kallade *Stungna Runor* och *Bundna Runor*.

Stungna Runor kallas de, i hvilka är satt en punkt, såsom ƿ, þ, med flera, eller två punkter, såsom Ƿ. De tillkommo i sednare tid med afsigt att ändra Runans ursprungliga uttal till likhet med uttalet af åtskilliga af de då inkomne latinska bokstäfverna.

Bundna Runor äro de, der samma staf är nyttjad för mer, än en Runa, och sålunda på denna stafven äro satta kännestreck för två. Se sista runan i första ordet på afbildningen 1. , till och med tre Runor. De utgöra ett slags dubbelrunor eller dubbelbokstäfver.

Hvarje Runa har sitt namn. Namnet utgöres af ett sådant ord, hvari den Runan, som namnes, är begynnelseruna (initial, begynnelesebokstaf). Dessutom brukade de gamle hvarjehanda Minnesspråk vid hvarje Runa. Af dessa må några anföras, äfvenväl för att lemna prof på Fornnordiska språket.

Runorna med deras namn och minnesspråk äro följande:

ƿ *Frej*. Denna Runan heter äfven *Fè* (läs: fjä), egendom, gods, penningar. — Minnesspråk: *Fèer frændaróg*, d. ä. Gods är frändaträta (gods väcker kif, afund, baktal fränder emellan).

þ *Úr*, drifregn, snöyra. — Minnesspråk, *Úr er versta veðr*, d. ä. Yra är svåraste väder.

þ *Thór*. Denna Runa kallas ock *Thurs*, jätte, troll. — Minnesspråk: *Thurs er kletta íbyggjari*, d. ä. Jätten är klippornas innevånare.

Ƿ *Ós*, flodmyrning, os. — Minnesspråk: *Ós i hvarrgi á*, d. ä. Os i hvarje å.

ᚱ *Reið*, ridt, ridande, skyndsam resa. — Minnesspråk: *Reið er hesta sprengja*, d. ä. Hastig ridt är hästars sprängande.

ƿ *Kaun* (läs: kön, med hårdt k) böld. — Minnesspråk: *Kaun er i kjöti verst*, d. ä. böld är i köttet svårast.

ᚨ *Hagl*. — Minnesspråk: *Hagl er kaldakorn*, d. ä. Hagel är köldens (den kalla luftens) korn.

ᚠ *Nauð* (läs: nöd). — Minnesspråk: *Nauð er ðungr kost*, d. ä. Nöd är tung kost (tungt vilkor).

| *Ís*. — Minnesspråk: *Ís er bru breiðast*, d. ä. Is är bro bredast (Isen är den bredaste bro).

‡ *Ár* (läs: aur), år, årsväxt, äring. — Minnesspråk: *Ár er gumna gamman*, d. ä. Äring är folks glädje.

‡ *Sól*. — Minnesspråk: *Sól er skýja skjöldr*, d. ä. Sol är skyarnes (himmelens) sköld.

↑ *Týr*. — Minnesspråk: *Týr er einhendr As*, d. ä. Tyr är enhänd As.

‡ *Bjarkan*, björk. — Minnesspråk: *Bjarkan er lunda fegrð*, d. ä. Björk är lundens fägring.

‡ *Lögr*, haf. — Minnesspråk: *Lögr er landa belti*, d. ä. Hafvet är landets bälte.

‡ *Maðr*, man, menniska. — Minnesspråk: *Maðr er molda auki*, d. ä. Menniskan är mullens förökelse (äfvén: afkomma).

‡ *Ýr*, båge (i poetisk stil). — Minnesspråk: *Ýr er bendr bogi*, d. ä. Yr är spänd båge. Denna Runan kallas äfvén *Stupmaðr*, såsom liknande en stupad (uppochnedvänd) ‡ (Maðr).

*

Men det är icke nog att känna Runorna, för att kunna läsa Runeskrift. Man bör äfvén vara bekant med det *Språk*, som vid och i Runeskrift är gagnadt.

Ehuru väl det språket är det *Nordiska*, är det likväl icke helt och hållet lika med det, som vi nu tala och skriva, ty det är det nordiska språket, sådant som detta talades och skrefs i forntiden, då Runorna egentligen nyttjades, och som det ännu i dag i det närmaste både talas och skrives på Island. Derföre kallas det *Isländska*, fastän det likasåväl må nämnas *Fornnordiska*, hvilket ock somliga kalla det.

Alldeles främmande, eller såsom ett rentaf utländskt språk hvarken är eller kan Fornnordiskan vara för oss. Gerna må man säga, att Svenskan är en dotter af Fornnordiskan, och sant är, att härvidlag är mycken likhet emellan mor och dotter. Somliga ord, som i Runeskrift förekomma, äro alldeles desamme, som dagligdags af oss nyttjas både i tal och skrift; och somliga ord likna så mycket våra nu för tiden nyttjade, att man snart och vid närmare eftertänkande finner deras betydelse. Dessutom blir tydningen af Runeskrift lätt derigenom att i flera af Sveriges Landskap, såsom Helsingeland, Westergötland, Halland, ja, i de flesta Landskaper, nyttjar Allmogen en mängd af ord, som äro alldeles lika dem, hvilka finnas på Runstenar eller i annan Runeskrift, hvadan bekantskapen med allmogespråket mycket bidrager till tydande af de i Runeskrift förekommande orden.

Några andra svårigheter (utom dem, som ligga i språket), hvilka möta vid läsning af Runeskrift, må här nämnas, ty de bortgå till hufvudsaklig del, när man känner dem.

Den ena af dessa svårigheter är förkortning eller sammandragning af ord, således ett utelemnande vid Runristningen af en eller annan Runa Se afbildningen 2, der det står *ᚱᚢᚱ* i st. f. *ᚱᚢᚱ*, *ᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱ*, *ᚱᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱᚱ*, *ᚱᚱᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱᚱᚱ*; och Afbildningen 4, der det står *ᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱᚱ*; — den andra är likaledes ett utelemnande af en Runa, men i den afsigt, att samma Runa, hvarmed ett föregåendeord slutar, skall vara begynnelseruna i det efterföljande ordet. Det förra förhållandet kallas *utelemnande af Runor*, och förekommer således inuti ord; det sednare förhållandet kallar man *fördubblande eller återtagande af Runor*, och det förekommer alltså vid början af ett ord.

Således finner man i förra hänseendet: *ᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱ* (han), *ᚱᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱᚱ* (dreng = dräng, ung man); — och i sednare fallet: *ᚱᚱᚱᚱ* : *ᚱᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱ* : *ᚱᚱᚱᚱᚱ* (bro ward), *ᚱᚱᚱᚱ* : *ᚱᚱᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱ* : *ᚱᚱᚱᚱᚱᚱ* (och Knut), *ᚱᚱᚱᚱᚱ* i st. f. *ᚱᚱᚱᚱᚱᚱ*, o. s. v. Se afbildningarne, der dylikt åskådliggöres. .

Betydelsen af åtskilliga Runor, synnerligast dem, som utgöra vokaler, är icke sällan ganska olika.

Runan | (*Ís*) svarar väl emot *i* och *j*, men har understundom ljudet af *ä* och *e*, t. ex. *minn* (män), *mirki* (märke), *Kitill* (Kettil), — af *ei*, t. ex. *stin* (stein = sten) *Svinn* (Sveinn = Sven), — af *æ*, t. ex. *nistir* (næstir = nästa) — af

y, t. ex. *ifir* (yfir = öfver).

Runan ʀ (Úr), hvilken ock är konsonanten w, ljuder stundom som y, t. ex. *sustir* (systir = syster), — som *å*, t. ex. *Kuna* (Kona = qvinna), *Uddr* (Oddr = Odd), — som o, t. ex. *gud* (god), *Thur* (Thor), — som au, t. ex. *Usbjurn* (Ausbjurn = Asbjörn), — som ö, t. ex. *duðr* (död), *Bjurn* (Björn).

Runan ʁ (Ár) läses ofta som e, t. ex. *Halgi* (Helge), — som ei och ey, t. ex. *agi* (eigi = icke).

Runan ʁ (Ós) ljuder egentligen som o och å, men någon gång som e, t. ex. *ðonna* (denna), — som æ, t. ex. *frondi* (frændi = frände) — ibland äfven som au och som a.

Runan ʀ (Stupmaðr) nyttjas allmännast som r i slutet af ett ord, men läses stundom som r äfven inuti ordet, der den dock oftast har betydelsen af y eller ö.

Man kunde lätteligen mena, då flera Runor hafva en så sväfvande betydelse, att detta skulle nära nog omöjliggöra läsningen och tydningen af Runeskrift. Förhållandet blifver dock snart sagdt tvertom, endast man besinnar, att nästan samma växling af ljud hafva äfven i allmänhet våra vokaler, synnerligast när man tager allmogens uttal af dem i betraktande. Försöker man, vid läsning af Runeskrift, än det ena, än det andra vokalljudet, finner man snart det rätta för det ifrågakommande ordet, då äfven ordets betydelse ofta derigenom gifves vid handen.

Vidare mötes Runläsaren af den svårigheten, att en och annan Runa är *stupad* (uppochnedvänd) äfvensom att sålunda ʀ och ʀ kunna vara nyttjade om hvarandra. Stupade kunna äfven både hela ord och hela meningar (rader) vara, hvarvid ock kan ifrågakomma, att de skola läsas från höger till venster. Sådane Runor har man kallat *stuprunor* och *vänderunor*. De sednare förekomma företrädesvis påringklockor, emedan Runeskriften blifvit i gjutformen tecknad i rätt ordning, hvarpå den blifvit i omvänd ordning på gjutgodset.

De största olägenheterna vid läsning af Runor på stenar äro antingen att stenen med tiden förvitrat, hvadan enskilda Runor eller hela ord äro borta, eller ock att Runorna ursprungligen blifvit så grundt huggne (ristade), att de icke lätteligen kunna skönjas eller bestämmas till sin betydelse. — Den förra olägenheten kan naturligtvis omöjligen hjälpas; dock slutar ofta den med Runläsning någotsånär hemmastadde af den ena Runan till hvilken den andra varit och fullkomnar sålunda ordet, såsom ock denna hans skicklighet mången gång hjälper honom äfven då hela ord saknas. — Den sednare olägenheten är lättare hjälpt, allenast man har tid och tålmod. En grundt huggen Runsten måste ses vid olika dagar, än då solen skiner midtemot honom, än då solen skiner snedt på honom, än då solstrålarne falla alldeles uteder den sidan, der Runskriften finnes, och än vid mulet väder och i skugga. Till och med är ganska gagneligt att, under dygnets mörka stunder, medhafva en handlykta och, vid dess hit och dit flyttade belysning, taga Runorna i betraktande. På sådant sätt kan man lätt nog utröna hvad som är stenens ristning, och derefter göra sina anteckningar. — Ett annat förfarande är att taga ett aftryck af runristningen eller en "gnidbild", såsom Danskarne kalla det. Detta kan ske påflerahanda sätt; men det säkraste sättet, som också begagnats och begagnas af många framstående Runläsare både i Sverige och utomlands är följande Se Svenska Fornminnesföreningens Tidskrift, andra bandet, första häftet, N. M. Mandelgren: "huru böra runstenar och andra grafstenar, vägg- och hvalfmålningar m. m. aftecknas?" . Stenen rengöres med vatten och en styf borste eller, i brist af en sådan, med en risviska. Derefter lägges ett hvitt läskapper eller oplanerat tryckpapper öfver runristningen och andra teckningar på stenen. Detta papper fuktas på ett eller annat sätt med heldst ljumt vatten samt tryckes hårdt och väl emot stenen genom klappning med en borste så att det inpressas i alla fördjupningar. Sedan påläggas, om man så finner nödigt för att få aftrycket tydligt, flera papper öfver hvarandra, att det blir ett lager tjockt som ett papp, allt under bultning med borsten, att fullständig inpressning eger rum. Sist lägger man öfver papperet ett stycke torrt linne och bultar på detta med en träklubba på det att linnet må insuga all väta, som finnes i pappersmassan och denna blifva torr, hvadan man måste förnya påläggningen af linne. Om stenen är liggande och man har tid på sig, kan man låta papperet, utan detta förfarande med linne, qvarvara tills det torkat. — Det sålunda tagna pappersaftrycket kan man medtaga hvartsomheltst att

närmare betraktas och studeras eller ock visas för den, som är kunnigare i runläsning, än man möjligen sjelf är.

Till läsöfning meddelas följande Runeskrifter.

ſſſſ

:

ſſſſ

:

ſſſſ

:

ſſſſ

:

ſſſſ

:

ſſſſ

:

ſſſſ

:

KUFI

:

ReSþE

:

STelN

:

þESI

:

IFTiR

:

OLAF

:

SON

:

ḡ|ṭ

:

↑ṚḲ

:

*Ṛḃṭ

:

Ṛḃṭṭ

:

*ṭ

:

ḢṭṚḃ

:

SIN

:

DReNk

:

HaRDA

:

KODAN

:

HaN

:

VÄRD

:

↑Ṛḃ|ṭ

:

|

:

††††††

:

Υ†‡†

:

Υ†††

:

††††‡

:

Υ††

:

††††

:

HaLFDAIN

:

MIRKI

:

MUKIT

:

IFTIR

:

MAN

:

KODAN

:

Det är: *Thorwe lät resa sten efter Halfdan; märke mycket* (ett stort minnesmärke) *efter man godan* (en god man, en bra karl).

†††††

:

††

:

ᑎᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭᑭᑭ

:ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

:

AUK

:

UBI

:

ᑭᑭᑭᑭᑭ

:

RAISTU

:

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭᑭ

:

ᑭᑭᑭᑭ

:

STAINA

:

AT

:

ULAIF

:

FADUR

:

SIN

:

AUK

:

†↑

:

††††

:

†††††

:

†††

:

AT

:

SVAIN

:

BRUDUR

:

SIN

:

Det är: *Thorgeir och Ubbe, de reste stenar åt Olof, fader sin, och åt Sven, broder sin.*

*

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Afbildningen 1 inneholder:

KARAR AUK KALI REISTU STIN ÞENSI IFTIR UEURÐ, FAÐUR SIN, MUK KUÐAN ÞAKN. * ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ *
ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ : ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ * ʀ ʀ ʀ . ʀ ʀ ʀ . ʀ ʀ ʀ ʀ ʀ . ʀ ʀ ʀ ʀ . Det
är: *Karar och Kali reste sten denne efter Veurth, fader sin (deras), (en) mycket god kämpe.*

Afbildningen 2 innehåller:

KULI RiSPI STIN ÞESI EFTIR BruÞR KUNU SINIR ESBURN OK IULN, TREnKA HaRÞA KUÞA, IAN ÞIR
URÞU TUÞIR I LanÞI ÜSTR. : ʾNʾI : RqÞI : ʾʾIʾ : ÞʾqI : ʾʾʾIʾ : BÞR : ʾNʾN : ʾIʾIʾ . ʾqBDRʾ : ʾʾ :
IʾIʾ . ʾRʾʾʾ : ʾRʾʾ : ʾʾʾ : ÞʾIʾ : NRÞʾIʾ : I : ʾÞI : ʾʾʾR :

Det är: *Kuli reste sten denne efter sin hustrus bröder Esburn och Juli, mycket goda kämpar, men de vordo döda i landet öster-ut.*

Afbildningen 3 inneholder:

ካተለጥር፡ ካትሰ | . ካትሰ | ስ . ተቃረሰ | ሊ . ለካትሰ | ስ . የበላ . * ተሳሳ | . ካትሰ : * ተሳሳ : ተሰሩ . የበላ . ሆነበላ | ሊ . * ተሳሳ | ሲ .
የሰላጥር . ሰ : * ሰላጥር | ሰ | .

SEÜTR SATI STEIN EFTIR USTIN. KUÐ HIALBI SAUL HANS AUK KUS MUÐIR HILAGR KRISTR I HIMINRIKI.

Det är: *Seüt satte sten efter Üstin. Gud hjelpe själ hans och Guds moder, helig Krist i himmelriket.*

Afbildningen 4 innehåller:

* ՈՒՐԱՐԻՎԱՆ : ԿԻՐԻ : ԿԻՒՐԱՎԱՆ : ԻՐԱՆ : ԿԻՐԱՎԱՆ ... ՍՈՒՐԱՎԱՆ ՍԱՆՏԱՆԻ ՍՏԱՆԻ ՍՏԱՆԻ ՍՏԱՆԻ ... ՍՏԱՆԻ ...

Det är: *Uthakrim satte sten denne efter Oskil, son ...*

Pris: 50 öre.

Digitaliserad av Projekt Runeberg och publicerad på <http://runeberg.org/runalist/>.

Konverterad till .pdf, .epub, .mobi och .txt av Arkivkopia och publicerad på <https://arkivkopia.se/sak/runeberg-runalist>.

Filen skapad 2018-12-17 16:16:12.714979